

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Marie Turkové a soudců JUDr. Dagmar Nygrínové a JUDr. Petra Průchy v právní věci žalobkyně: **O. D.,** zast. Mgr. Richardem Frommerem, advokátem, se sídlem Olomouc, tř. Svobody 31, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Praha 7, Nad Štolou 3, poštovní schránka 21/OAM, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 24. 3. 2005, č. j. 36 Az 940/2003 – 32,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žádnému z účastníků **se nepřiznává** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

Žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) včas podanou kasační stížností napadá shora označený rozsudek, kterým byla zamítnuta její žaloba proti rozhodnutí Ministerstva vnitra ze dne 13. 11. 2003, č. j. OAM-4959/VL-03-ZA07-2003. Tímto rozhodnutím nebyl stěžovatelce udělen azyl pro nesplnění podmínek podle § 12, § 13 odst. 1, 2 a § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky ve znění pozdějších předpisů (zákon o azylu). Současně bylo vysloveno, že se na cizinku nevztahuje překážka vycestování ve smyslu § 91 zákona o azylu.

Stěžovatelka kasační stížností rovněž požádala o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

V žalobě, která směřovala proti uvedenému rozhodnutí, stěžovatelka namítala, že na Ukrajině ji sice hrozí nebezpečí od soukromé osoby, jak uvedl žalovaný správní orgán,

avšak nebylo možně se domoci účinné ochrany o tamních orgánů. Doplnila, že jí hrozilo fyzické napadení, psychické a fyzické útrapy. Dále namítala překročení správního uvážení. Dovozovala, že žalovaný posoudil věc chybně, neboť splňuje předpoklady pro udělení azylu. Požadovala, aby napadané rozhodnutí bylo zrušeno a věc byla vrácena k dalšímu řízení.

V napadeném rozsudku dospěl Krajský soud v Brně obdobně jako správní orgán k závěru, že stěžovatelka domovskou zemi neopustila z důvodů upravených zákonem o azylu, tj. v důsledku pronásledování pro uplatňování politických práv a svobod, nebo pro odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů (§ 12 zákona o azylu). Krajský soud přisvědčil žalovanému správnímu orgánu v tom, že důvodem žádosti o azyl byly toliko problémy se soukromými osobami. Z hlediska takto uváděného důvodu žádosti o udělení azylu se krajský soud zcela ztotožnil s právním názorem a závěrem žalovaného správního orgánu, že tento důvod nelze podřadit pod důvody upravené § 12 zákona o azylu, navíc za situace, kdy se stěžovatelka se svými problémy neobrátila na tamní orgány. Krajský soud v Brně uzavřel, že napadané rozhodnutí bylo vydáno v souladu s zákonem a žalobu proto jako nedůvodnou zamítl.

Proti tomuto rozsudku podala stěžovatelka prostřednictvím zvoleného zástupce kasační stížnost, kterou na výzvu soudu doplnila. Tuto kasační stížnost opírá o nesprávné posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení, tedy důvod vymezený v § 103 odst. 1 písm. a) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“). V kasační stížnosti vyjadřuje nesouhlas se závěry soudu v otázce neudělení azylu podle zákona o azylu, k čemuž zejména uvedla, že důvodem žádosti o azyl byla neschopnost státních orgánů uchránit ji před hrozbou útoku na její osobu. Má zato, že zjištěný skutkový děj měl být posouzen jako důvod pro udělení azylu, a pokud se tak nestalo, trpí napadené rozhodnutí vadou a proto navrhuje jeho zrušení. Dále je toho názoru, že neobstojí ani výrok o nepřiznání nákladů řízení. Na základě výše uvedeného pak požaduje, aby byl napadený rozsudek zrušen a věc byla vrácena Krajskému soudu v Brně k dalšímu řízení.

Žalovaný podal ke kasační stížnosti vyjádření, ve kterém zejména uvedl, že popírá oprávněnost podané kasační stížnosti, neboť se domnívá, že jak správní rozhodnutí, tak i rozsudek soudu, byly vydány v souladu s právními předpisy; odkázal na správní spis. Navrhl zamítnutí kasační stížnosti a nepřiznání odkladného účinku.

Nejvyšší správní soud nejprve posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že kasační stížnost je podána včas a jde o rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost přípustná. Stěžovatelka je zastoupena advokátem.

Nejvyšší správní soud dále vážil nezbytnost rozhodnutí o žádosti o odkladný účinek kasační stížnosti. Dospěl k závěru, že o ní není třeba rozhodovat tam, kde je o kasační stížnosti rozhodováno přednostně a kde je žadatel chráněn před důsledky rozsudku krajského soudu režimem pobytu za účelem strpění podle § 78b odst. 1, 2 zákona o azylu (cizinec má nárok na udělení víza za účelem strpění pobytu mj., pokud žádost doloží dokladem o podání kasační stížnosti proti rozhodnutí soudu o žalobě proti rozhodnutí ministerstva ve věci azylu a návrhu na přiznání odkladného účinku - takové vízum opravňuje cizince k pobytu na území po dobu platnosti víza, která je 365 dnů; na žádost cizince odbor cizinecké a pohraniční policie platnost víza prodlouží, a to i opakovaně). Ze zákona platnost uvedeného víza zaniká právní mocí rozhodnutí o kasační stížnosti. Pozitivní rozhodnutí o žádosti

o odkladný účinek by tedy nemělo z hlediska ochrany stěžovatele žádný význam, negativní by před rozhodnutím o kasační stížnosti bránilo řádnému soudnímu řízení. Při rozhodnutí o kasační stížnosti pak je rozhodnutí o odkladném účinku nadbytečné, neboť obecně může přiznání odkladného účinku kasační stížnosti přinést ochranu jen do doby rozhodnutí o této stížnosti.

Nejvyšší správní soud přezkoumával napadený rozsudek krajského soudu v mezích důvodů vymezených stížnostními body (§ 109 odst. 2 a 3 s. ř. s.) a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Před samotným posouzením věci považuje Nejvyšší správní soud za nutné předeslat, že v řízení o kasační stížnosti je jeho úkolem pouze posoudit, zda předchozí řízení naplňuje důvody vymezené v § 103 odst. 1 s. ř. s., specifikované stěžovatelkou.

Stěžovatelka přitom za tento důvod označila důvod vymezený v § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. Nejprve je třeba se vyjádřit k jeho významu.

Význam uvedeného důvodu, tedy nesprávného posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení, spočívá podle Nejvyššího správního soudu buď v tom, že na správně zjištěný skutkový stav je aplikován nesprávný právní názor, popř. je sice aplikován správný právní názor, ale tento je nesprávně vyložen. Takováto pochybení v rozhodnutí Krajského soudu v Brně však Nejvyšší správní soud neshledal.

Podle ustanovení *§ 12 zákona o azylu se azyl cizinci udělí, bude-li v řízení o udělení azylu zjištěno, že cizinec je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, nebo má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště.*

Nejvyšší správní soud s ohledem na svou ustálenou rozhodovací praxi konstatuje, že podstatou a smyslem azylového řízení je udělit azyl toliko za pronásledovaní za uplatňování politických práv a svobod, nebo z důvodu odůvodněného strachu z pronásledování z taxativně vymezených důvodů. Azylové zákonodárství České republiky přitom, a to v kontextu právních úprav azylu v jiných srovnatelných demokratických evropských zemích, vnímá právo na azyl jako právo na nezbytnou ochranu před výše uvedeným, což však v souzené věci nenastalo.

Z předloženého správního spisu Nejvyšší správní soud zjistil tyto podstatné skutečnosti. Stěžovatelka podala dne 2. 10. 2003 žádost o udělení azylu, ve kterém k důvodům žádosti o azyl uvedla, že důvodem žádosti o azyl byly problémy se sektou *baptistů*, kteří po ní chtějí vrátit peníze a byt, které od nich dostala, a pro případ, že tak neučiní, jí vyhrožují ji zabitím. Z protokolu o pohovoru k důvodům žádosti o azyl ze dne 30. 10. 2003 vyplynulo, že stěžovatelka na území České republiky přišla s tím, že zde chtěla pracovat a vydělat peníze za účelem splacení dluhu. Její dluh činí 5000 dolarů, ale na Ukrajinu se vrátit nechce, chce žít v České republice. Z protokolu dále vyplynulo, že přímo jí nikdo nevyhrožoval, o nebezpečí o němž uváděla, že jí hrozí, se dozvěděla od své kamarádky. Se svými údajnými problémy se na Ukrajině neobrátila na žádný orgán. K otázce proč se neobrátila na policii, uvedla, že nevěří, že by jí pomohli. Dále z protokolu vyplynulo, že poté, co jí vypršela platnost víza, pobývala na území České republiky nelegálně

a bylo rozhodnuto o jejím správním vyhoštění. Poté požádala o azyl. Na závěr protokolu stěžovatelka podepsala, že byla seznámena s obsahem protokolu (vedeného za přítomnosti tlumočníka), souhlasí s ním a nežádá doplnění ani změny.

Z takto zjištěného skutkového stavu, a to v rozhodující míře přímo od stěžovatelky, vycházel správní orgán, jakož i krajský soud a jejich závěr o tom, že stěžovatelka v žádosti neuvedla skutečnosti svědčící o tom, že by mohla být vystavena pronásledování z důvodů uvedených zákonem o azylu, tak plně odpovídá skutkovému stavu, zjištěnému v průběhu správního řízení. Nejvyšší správní soud se ztotožňuje se závěry žalovaného správního orgánu, i krajského soudu a odkazuje na ně. Námitce, že zjištěný skutkový děj měl být posouzen jako důvod pro udělení azylu tak Nejvyšší správní soud stěžovatelce nepřisvědčil. Pro podporu tohoto svého závěru odkazuje Nejvyšší správní soud i na svou konstantní judikaturu, např. na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 8. 2003, sp. zn. 4 Azs 7/2003, z něhož plyne, že *Žádost o azyl, jejímiž jedinými důvody jsou toliko potíže se soukromými osobami (s tzv. mafií) v zemi původu, je podle § 12, § 13 odst. 1 a 2 a § 14 zákona o azylu zřejmě bezdůvodná a to tím spíše, pokud žadatel podal žádost o azyl až po delším pobytu v České republice, což svědčí tomu, že důvodem žádosti nebyly problémy žalobce se státními orgány v zemi původu, ale toliko snaha o legalizaci pobytu v České republice. Na žadatele se v tomto případě nevztahuje ani překážka vycestování ve smyslu § 91 zákona č. 325/1999 Sb., ve znění zákona č. 2/2002 Sb.*

Za situace, kdy stěžovatelka měla v zemi původu problémy se soukromými osobami a neobrátila se s nimi na příslušné orgány, nemohl Nejvyšší správní soud stěžovatelce přisvědčit ani v námitce o tom, že důvodem žádosti o azyl byla neschopnost státních orgánů uchránit ji před hrozbou útoku na její osobu. I tady lze odkázat na ustálenou judikaturu, např. na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 2. 2006, sp. zn. 4 Azs 129/2005, v němž soud dospěl k závěru, že *Obecné tvrzení stěžovatele o obavách z pronásledování či nebezpečí, které mu hrozí v zemi původu, bez prokázání existence takového nebezpečí, za situace, kdy se stěžovatel v zemi původu neobrátil se svými problémy na příslušné orgány, nelze podřadit pod zákonem vymezené důvody udělení azylu.*

Odhlédnout nelze ani od skutečnosti, že stěžovatelka pobývala na území České republiky nelegálně, a o azyl požádala až po udělení správního vyhoštění, což svědčí o snaze o legalizaci pobytu. Ostatně i na tyto případy již míří ustálená judikatura Nejvyššího správního soudu *Žádost o azyl podaná nikoliv bezprostředně po příjezdu na území České republiky, ale až poté, co byl žadatel zadržen policií a bylo rozhodnuto o jeho správním vyhoštění, svědčí o účelovosti takovéto žádosti.“* - viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27.6. 2005, sp. zn. 4 Azs 395/2004. Proto Nejvyšší správní soud nepřisvědčil stěžovatelce v uváděných námitkách a považuje je za účelové.

Nejvyšší správní soud přitom neshledal ani žádnou vadu napadaného rozhodnutí, pro kterou by bylo třeba označené rozhodnutí zrušit, jak tvrdila stěžovatelka. Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že v odůvodnění rozhodnutí žalovaného správního orgánu jsou správně posouzeny rozhodující právní i faktické skutečnosti, z nichž žalovaný vycházel, skutková zjištění jsou zde přehledně a srozumitelně uvedena a vyplývají z provedených důkazů, přičemž krajský soud správně posoudil, že skutkový stav byl žalovaným správním orgánem zjištěn přesně, důkazy, které si správní orgán opatřil byly úplné a tyto vyhodnotil v kontextu platné právní úpravy a údajů uváděných stěžovatelkou.

V návaznosti na výše uvedené Nejvyšší správní soud uzavírá, že s ohledem na výše namítané skutečnosti nebyl dán důvod uvedený v ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., pro který by bylo třeba napadené rozhodnutí Krajského soudu v Brně zrušit.

Za této situace Nejvyšší správní soud proto kasační stížnost jako nedůvodnou podle § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl.

O nákladech řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s, ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatelka neměla v řízení úspěch, žalovaný, který v řízení úspěch měl, žádné náklady neuplatňoval a Nejvyšší správní soud ani žádné mu vzniklé náklady ze spisu nezjistil. Rozhodl proto tak, že se žádnému z účastníků právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti nepřiznává.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 4. května 2006

JUDr. Marie Turková
předsedkyně senátu